

BOHUMIL VYKYPĚL

STUDIE K ŠLECHTICKÝM TITULŮM
V GERMÁNSKÝCH, SLOVANSKÝCH
A BALTSKÝCH JAZYCÍCH

Etymologie jako pomocná věda historická

2004

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Obsah

Předmluva.....	7
Úvod.....	9
Tituli Germanici	20
I. Rex: kdo a proč je suverénem?.....	20
A. *þeudānaz, *đruhtinaz, *kuningaz.....	20
*þeudānaz.....	20
*đruhtinaz.....	23
*kuningaz	28
*kuniz	36
B. hendinos, kindins	37
hendinos	37
kindins	39
II. Nobiles: věčný návrat neboli jak vymezit „šlechty“?	40
A. *fraujan-, *rīk(a)z, *aþal-, *þegnaz, *erlaz: Pragermáni?.....	40
*fraujan-	40
*rīkaz.....	42
*aþal-	47
*þegnaz.....	52
*erlaz	54
B. baro; *grāf(i)ð, thunginus; hēiro, hēristo, furisto: Germáni na pevnině	59
baro.....	59
*grāf(i)ð.....	64
thunginus	67
hēiro, hēristo, furisto	69
C. gesīþ; ealdorman; gerēfa; hlāford, hlāfdīge: Anglosasové.....	72
gesīþ	72
ealdorman	73
gerēfa.....	75
hlāford, hlāfdīge	77
D. hersir, gardingus: jednotlivosti	79
hersir.....	79
gardingus	79
III. Dux: kdo je ten, který vede vojsko?	80
IV. Nesmrtelná Římská říše: imperator Caesar.....	84

Tituli Slavici	88
I. Rex	88
A. *cěsar'ъ & *korl'ъ	88
*cěsar'ъ	88
*korl'ъ	92
B. *kъnędzъ & *voldyka	97
*kъnędzъ	97
*voldyka	101
II. Nobiles	114
A. Praslované neboli prehistorie	114
gospodъ	114
bol'arinъ: Turkotataři	118
*vitędzъ: Seveřané?	120
kъmetъ: Románi?	129
županъ & pán	133
ban: avarské dědictví	167
B. Slované neboli historie	168
hrabie	168
šlechta	169
rytieř	170
zeměnič	171
nápravnič	172
plemič	173
дворянин	173
III. Dux	174
vojevoda: jak dokázat kalk?	174
Tituli Baltici	181
I. Rex	181
A. rex I: lit. kùnigas, lot. kùngs; stpr. waldniku	181
B. rex II: stpr. konagis, lot. ķēniņš, lit. karālius	188
II. Nobiles – barones – domini	191
III. Imperator et alii	205
Zkratky jazyků	211
Zkratky časopisů	211
Ostatní zkratky	212
Citovaná literatura	213
Obsah	234